

והנה אנחנו מאלמים אלומים. על אורות דתוהו בכלים דתיקון.

(1) ספר בראשית פרק לו

(לא) ואלה המלקים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל: (לב) וימלך פאדום בלע בן בעור ושם עירו דנהקה: (לג) וימת בלע וימלך תחתיו יוכב בן זרח מבצרה: (לד) וימת יוכב וימלך תחתיו השם מארץ התימני: (לה) וימת השם וימלך תחתיו הדד בן בנד המפה את מדן בשדה מאב ושם עירו עוית: (לו) וימת הדד וימלך תחתיו שמלה ממשרקה: (לז) וימת שמלה וימלך תחתיו שאול מרחבות הנקר: (לח) וימת שאול וימלך תחתיו בעל חנן בן עכבור: (לט) וימת בעל חנן בן עכבור וימלך תחתיו הדר ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי זקב:

פלא הרימון לרבי הלל מפאריטש.

והנה בד"כ זהו ענין תהו ותיקון כי ענין התהו הוא בחי' אורות בלי כלים וכמבואר בכתבי האריז"ל שבעולם התהו הי' בחי' ריבוי האור ומיעוט הכלים ¹⁵² וכיון שהכלי הוא בבחי' מייעוט ממילא הוא בבחי' ביטול והתכללות באור ונמצא שאין שם אלא בחי' אור אבל בעולם התיקון הי' בחי' מייעוט האורות וריבוי הכלים ¹⁵³ ונמצא שהכלי מעלים את האור והיא עקרי' ולכן נק' בשם כלי לבד, ונמצא שבחי' תהו ותיקון הוא בחי' אורות וכלים והוא בחי' למעלה מהשתלשלות, וזהו מ"ש בע"ח הלשון לא יוכל הכלי לסבול את האור ¹⁵⁴ פי' מצד שהאור הוא בבחי' רוממות והבדלה עד שהכלי הוא בו בתכלית הביטול וההתכללות שזהו ענין מייעוט הכלי לכן לא הי' יכול להיות מבחי' אורות דתהו שום גילוי בדרך השתלשלות רק בדרך נפילה שהוא ענין שבירת הכלים, וענין הנפילה היינו ההתהוות בבחי' ריחוק הערך עד שנעשה שרש ומקור ליש נפרד שהוא ענין הרע דנוגה ששרשו הוא בבחי' התהו .

אך הנה ידוע דעיקר המכוון לא הי' בחי' התעוררות אורות דתהו בלבד אלא פנימי' המכוון הי' שיאירו אורות דתהו בבחי' כלים דתיקון והיינו ריבוי האורות בריבוי הכלים, וזהו נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים כי לו הכוונה לו בעצמו שהוא בחי' אורו והתגלותו כמ"ש למע' מהשתלשלות שהוא בחי' אורות דתהו כנ"ל ושיהי' גילוי זה בבחי' ההשתלשלות דייקא שהוא בחי' כלים דתיקון וזהו דירה בתחתונים, והנה המשכה זאת נמשך ע"י התורה ומצות שאחר התשובה דבכל מאודך וזהו ענין יפה שעה אחת ¹⁵⁶ בתשובה ומע"ט דייקא כו', ולכן אחרי בכל מאדך נאמר והי' הדברים האלה ¹⁵⁷ אשר אנכי כו' ושנתם ¹⁵⁸ וקשרתם ¹⁵⁹ כו'

ספר בראשית פרק לו

(א) וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען: (ב) ואלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה הנה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלקה ואת בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם: (ג) וישראל אהב את יוסף מפל בניו פי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים: (ד) ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מפל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם: (ה) ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו: (ו) ויאמר אליהם שמעו נא החלום הנה אשר חלמתי: (ז) והנה אנתנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי: (ח) ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו ויוספו עוד שנא אתו על חלמתי ועל דבריו: (ט) ויחלם עוד חלום אחר ויאמר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר פוכבים משתחווים לי:

הנה אנחנו מאלמים אלמים כו'. כתיב אלה המלכים אשר מלכו כו' שהן ז' מלכין קדמאין דתהו שנפלו בשבחה"כ למטה לשם ב"ן דאציל מקור דבי"ע ומשם ירדו בבי"ע וזהו ענין מיתת המלכים כידוע. והנה בשבחה"כ נפלו כמה בחי' דהיינו הן בחי' נשמות והן בחי' מלאכים והן בחי' כחות אלקיים עצמם כולם נשברו ונפלו למטה בבי"ע והכחות אלקיים נפילתן היינו שירדו להחיות בי"ע כו'. ופי' וענין השבירה של הכלים ושל הנצוצות כו'. הוא ענין התפרדותן לחלקים רבים כמו עד"מ תיבת ברוך כשאותיותיה מצורפות בתיבה זו מתלבש בהן השכלה שהוא ענין הברכה אבל כשיתפרדו הד' אותיות אלו זמ"ז להיות הבי"ת בפ"ע וכן הרי"ש וכו' אזי לא ימצא בהן התלבשות השכלה זאת כלל. ועד"ז הוא שבה"כ דתהו שנתפרדו הכלים לחלקים רבים מפורדים זמ"ז עד שנסתלק מהם האור שהי' מתלבש בתוכן קודם פירוד זה. ומצד זה ירדו במדרגה בבחי' בי"ע ונתהוו מזה עולמות הנפרדים ברואים רבים מינים ממינים שונים כמ"ש היש מספר כו'. והנה עצמות המאציל ב"ה הוא יחיד ומיוחד בתכלית היחוד כנודע ולזאת כדי שיתהוו בחי' הנבראים שהם בבחי' רבוי גדול ובבחי' פירוד שהם בחי' יש ודבר בפ"ע שזהו ממש המנגד אל אמתות אחדותו ב"ה שאין עוד מלבדו. הוצרך להיות ע"י שבה"כ שמחמת שנתפרדו לחלקים קטנים רבים מאד עי"ז נעשה בחי' הרבוי של הנבראים וגם ע"י פירוד זה נעשה כל נברא מהות בפ"ע שכל מלאך מובדל מחבירו כו'. והנה כאשר ירדו הכלים והנצוצות מאת פניו ית' לפי גודל הירידה כך נעשה בהם הפירוד והרבוי. וכל שעדיין לא ירדו כ"כ אזי לא הי' הפירוד כ"כ כי כל הקרוב קרוב יותר אליו ית' יש בו יותר הבטול והאחדות וכל שנתרחקו יותר אזי נעשה בהן יותר הפירוד והרבוי ונמצא כשנפלו למטה בעשייה נעשה הפירוד והרבוי ביותר.

וזהו מאלמים אלומים היינו העלאת הנצוצות בבחי' מ"ן בתוך השדה הוא בחי' חקל תפוחין שהיא מל' דאציל שלשם נכלל המ"ן כנודע. ועוד זאת מה שנק' העלאת מ"ן בלשון מאלמים אלומים. מלשון אלם שאינו יכול לדבר.

וזהו והנה אנחנו מאלמים כו' שכולנו שוים בזה להעלות מ"ן במל'. אלא שלאחר בירור זה והנה קמה אלומתי כו' שנמצא בו מעלה יתירה מצד שרשו בשם מ"ה דאציל שע"ז מדרגתו הוא להוריד מ"ד לברר שני את המ"ן שכבר העלו במל'. ובירור זה אין בכח שאר השבטים שהן בבריאה כו' שלמטה מטה מאציל. וזהו תסובנה אלומתיכם ותשתחווין לאלומתי בבחי' בטול ממש כי בלעדי המ"ד דיוסף לא נכלל המ"ן שלהם באלקות ממש רק שע"י המ"ד דיוסף שמבררם בירור ב' שיוכלו בביטול אמיתי דמ"ה וזהו ותשתחווין כו' ואז הוא שנכללו באלקות כנ"ל

שיחת הרבי

והנהמה שנקראים בשם ישובי עשו, אף שענין ההתיישבות היא בתיקון דוקא, כי גם בתהו ישנם בחי' הכלים, ובחי' הכלים הו"ע ההתיישבות, אלא שיישובי עשו הם בדרך קצרה, היינו, שענין ההתיישבות שבתהו היא בבחי' קיצור ומיעוט, כי בתהו היו אורות מרובים וכלים מועטים, שהכלים לא היו לפי ערך האורות כלל, כי לא הי' מזיגה נכונה בין האורות והכלים 89 (נוסף לכך שגם הכלים מצד עצמם הם מועטים, היינו, שענין הכלי בהם הוא במיעוט), שזו היתה הסיבה לשבירת הכלים, שהאורות נסתלקו למעלה והכלים נשברו ונפלו למטה. וזהו מה שנתחדש בענין התיקון, שנעשה מזיגה נכונה בין האורות והכלים, אורות מועטים וכלים מרובים, שמצד זה הנה בתיקון ההתיישבות היא בריבוי, ישובי יעקב בדרך ארוכה.

(1) ספר שמות פרק כח

וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט מְעֻשָׂה חֹשֶׁב כְּמַעֲשֵׂה אֶפֶד תַּעֲשֶׂנוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ: (טז) רְבוּעַ יְהִיָּה כְּפֹלֵל זָרֶת אֲרָכּוֹ וְזָרֶת רְחִבּוֹ: (יז) וּמְלֵאֲתָ בּוֹ מְלֵאֲתָ אֶבֶן אַרְבָּעָה טוּרִים אֶבֶן טוּר אֶחָד פְּטָדָה וּבְרָקֶת הַטוּר הָאֶחָד: (יח) וְהַטוּר הַשְּׁנַיִ נִפְדָּ סִפִּיר וְיָהֳלִים: (יט) וְהַטוּר הַשְּׁלִישִׁי לְשֵׁם שָׁבוֹ וְאַחֲלָמָה: (כ) וְהַטוּר הָרְבִיעִי תְּרִשִׁישׁ וְיָשֶׁהֶם וְיִשְׁפָּה מְשֻׁבָּצִים זָהָב יְהִי־בְמִלּוֹאֲתָם: (כא) וְהָאֶבֶןִים תְּהִיֵּן עַל שְׁמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתִּים עֶשְׂרֵה עַל שְׁמֹתָם פְּתוּחֵי חוֹתָם אִישׁ עַל שְׁמוֹ תְּהִיֵּן לְשֵׁנֵי עֶשֶׂר שְׁבָט: